

Niamuno Sargas

brošiams Lietuvininkams žines parnešas.

Niamuno Sargas, Magaineje kas penyrių išdūdamas, kastių prie arcžiausiojo pusto ar per gromatneši apsteliūtas ant bertainio meto 35 peningius, su prinešimu į namus 50 peningiu. Ir pati laikraščio spaustuwe priima apsteliuamius.

Apfakymai į Niamuno Sargą ištatomieje kastių po 10 peningiu už toją smulkeis raštais išspauštą eile ir yra šio laikraščio spaustuweje priimami. — Gromatas dėl laikraščio rašomas priima redytojas Magaineje (Magnet).

Mr. 11.

Magaineje šubatoje 14. merca

1885.

Tikriejie uždaviniai mokslininkams kultūros prie Niamuno.

(Priemazga.)

Tai yra graži daigtelis drožimas arba karpymas iš medžių, kurį anu minėtuju kampu žmonės, (ir patys, kaip Lietuvininkai, placias gires turėdami,) įpazčiai žiemos česė pilniausei waro. Senose gadynėse bene ir ten, anose tolimose Alpu daubose, badas ir stoka ponuodavo. Nū to česė, kad hitas drožimo arba karpymo remestas — arba labiaus sakytime: hita pramonė (hitas funstas), hita augštoi galybė, taip toli parėjo, taip placiai išsiplatino, ir ili tofio tobulumo pasifėlė: nū to česė žmonės jau wisur toki pelnų tur, kad tožnas, ir brangumo česė, wis randa, kūmi maitijėsi, o už tai ir nei jokiui ponui nei jokiai dēlawonē neskėl, bet tiktai sawo Diemui ir sawo paties darbui. O taip pat yra ir šiaurės žemėje: Standinawijoje ir Pinlante, kur ir wargingiausiūse kampūse wargingiausieji žmonės gražiais drožimo ir karpymo darbais, swetiniems šeliauninkams parbūdamais, šaunius apstingus pinigelius užsipleno, o su tais ir pacios brangiausios ir šep bebarbiausios žiemos česė gerai maitinasi. Beje, Pinlante ans naminis darbas, ir kiti tokie nameje waromi darbai tofais swarbeis pastojo, kad Pinlante ir huilė pirmuciausei pradėjo naminio darbo mokslą šelpiti. O tasai naminio darbo mokslas nū Pinlanto ir iki kitas šiaurės žemės išsiplatino, ir wisur didžiausios žegnonės priejascziu pastojo, taip kad — weryties! — ir musu augštoi „pėdagogija“ (mokslas apie kufikiu mokinimą) taip toli pasizemino, kad ir ji nū anu šiaurės žemės mokslininku (huiliu) dar ką mokytiesi apsiemė. Iš to gali numanyti, kad ans naminio darbo mokslas didžiausiąjį wertybę turis. Szeip juok nors Wotierzei jį panėtintu. Ale klausykime, ką „Tilšiter Zeitung“ a nesenei apie jį šakė!

„Tilšiter Zeitung“ a (num. 27. 1. pėbr. šio meto) šako, po ufrašų: „Moliawojimo

(czekiamimo) mokslininku ir ranku darbo mokslas.“

„Dabar, žmonėms wisur klausiant, kokių mokslu mēris huilokams ir mokslininkams naudingiausių buvęs, gal prideringa rodytiesi, musu žmonėms, kurie apie remestų arba czekiamimo mokslininkų žias tai arba tai įtaisyti turės, ir nekurius swetimus paweikšlus tokiu dalyku po atiu statyti. Ranku darbo mokslas iš menkos pradžios labai palaimingai išsiwyojo. Geriausiąjį pawidala tokiu huiliu apmastyti ir ju dirbimą mėginti noredamas, iškrafi, kad tikrasis ju brenbulys ir woryzdyš yra wienas pinlantiškas kiemas, Rāās (Nes) wardu, su sawo kasmetineis mokslu bėgeis. Nū Pinlanto ir Szwedai pirmuciausei hitą ranku darbo mokslu šelpimą pasifawino. Pinlantas šep lyg kolia žemutė, ant kurios nei wienas nedaboją, wienam uzmirkstame kampe musu Ciropos gul, ale tik jis huiliu ir mokslu dalykūse pacziamie prieštahje paatiui einanciosios kultūros randasi. (Klausykite! klausykite!) Pinlantas jau pirm kofio česė augštelinę mokslininkų gawo, taip mergaicziu, kaip ir waitinu atlantomą, kurti, be jokio lotyniško arba grykoniško mokymo, tik augšciausiąjį, nūaugusei jį jaunystei galimaję, pažinties mērą nudalyja. O Pinlantas ir pirmuciausei ranku darbo mokslą nors waitams uždejo kaip reikalingą dalį kieminio mokslu. Prancuzija, tai taip pat darė po tam, o Maskolija, taip jau tai nor daryti. Szwedūse hita naujoji mokslu dalis rods dar nėra prie warta užbedama, ale daugiaus ne kaip 100 waitu huiliu, ir be priewartos, iš geros wales jį priemė. — O aname minawotame Rāās (Nes) kieme jau ir majos mergaitės dabar pradeda, ne tik tai audimus, bet ir medinius darblius huilese išdirbti. Norwėgiūse waldžia mesczioniškomis huilėms jau senei ant hito padibinimo juu mokslu pinigūs pawelyjo. Szitoms šiaurės žemėms su ju strophnumu taip toli parėjus, tiktai Dēnemarkis, sawo smarkiu polytikū formu

„dėlei, weik wisai apstioti turėjo. Mes Wotierzei rods, kiel galima ir welytina, sawę paczius nū wisu swetimu pawyžę, džiū išwalnyti norime. Ale Dieme dūt, kad ir Tilšitkei aną Rāās kiemo paweikšlą hitūse dalykūse tik saw intusi į pawyždi.“

Taip toli musu tilšitke ceitunga! Mes jei wisai pritariame — o įpaczi ir, kaip dabar toliaus matysime, dėl ano tikrai teisingojo žodžio, kad „Pinlantas, ans uzmirkstasis šiaurinis kampelis, huiliu ir mokslu dalykūse, pacziamie prieštahje, paatiui einanciosios kultūros randasi.“ Tikra tiesa! Tikrausia tiesa! Žmonės geriausiąjį naikinimo budą pažinti noredami, neturėtu titur šeliauti, (kur dabar daugybė swetimu atkeliauja!) bet tik į aną tolimąjį, uzmirkstąjį kampelį. Tai ir mes širdingai pastu. šatome. Mes rods ir nesirupiname dėl to, kad šelintas ponas labai pyks, tai girdebdamas išsipazįstant. Mums tai wis tiek. Ale ar ir taw, mielasis rašėji ano rašteliu! Ar ir taw wisai nerup, kad šelintas ponas tawę tai pranėšant girbės? Ar ir žinai, tikrai žinai, ką tu ghyrei, anūs didžiūsius žodžius taip nerupeštingai ir patajingai ištardamas? Tu gyrei ranku darbo mokslą, beje. Ale tu ir, wisai nežinodamas, ghyrei kitą dalyką, šeliu tawo ponu labai neapencziamą ir paweikšiamą. Apšaugof, ką tu šakėi! Jau ir tai juok labai burnas daigtas, kad bile koki dalyką pagyrei, lyg titur gerešni esanti, ne kaip pas mus. Ką šakys musu „kultūros kowotojai“, kad žiems šakai, kultura, ir be jokios kowos, tokiame uzmirkstame kampe tik toliaus parėjusi, ne kaip šiczion tarp wienu „kultūros kowotoju?“ Ir aš wieną syki netyczionis taip nusidejau, musu kiemelnyje sakydamas: „Tai ir tai ten ir ten geriaus yra, ne kaip šiczion.“ Apšaugof, kaip įsiptykino bobelė, sakydama su pasidymyjinimu: „Ką tu šakėi? kad bile toks daigtas titur gerešnis esąs ne kaip šiczion! Apšaugof!“ Gali žinoti, bau nenusigąsdamas nutilau! Ale ką taw tai šakys — ne kokia bobelė, bet — na bet — aš, juok tu žinai, kas?! Saugofies,

mielasis prieteliau! apmąstyti, ką sakei! Kad toks švėtimas kampas priešakyje mokslo ir kultūros stovis — priešakyje!? Taigi jie jau toliaus parejo, ne taip —? Na, dabar gana! kas toliaus parejo? Ar Pinlantas? ans Pinlantas, kurs, norint prie Mastolijos cėcorystės prislausydamas, taip pat kaip Lietuva prie musų, tik dar wis palaiko savo senieji kalbi-dvi: švėdišką ir pinišką? ans Pinlantas, kur nei wienas kudielis nėra motinamas priemarta anos didžiojos waldžios kalbą, prie kurios prislauso? ans Pinlantas, kur piniškas kudielis taip savo wėrą kaip ir wisą pažintį savo prigimtoie kalboje mokinaši, o švėdiškas kudielis wėl švėdiškai? ans Pinlantas, kurs, tokiu budu besielgdamas, savo prigimtasės kalbas palaikydamas, ne tiktai pats brutai stov, bet ir savo cėcoriui werniausiūsius žalnerius ir geriausiūsius padonus pagimdo, ir tokiu budu švėtui tą priegadingą mokslo būdą, kad, jei nori, kad žmonės savo wėriausybės tikrai klausyti, wisai neesant reikalinga, jiems juu prigimtasę kalbą, ar gwołtu, ar bise tokiu budu, atimti arba išwaryti? Ar ans Pinlantas tam gal pa-wygdys mokslo ir šuiliu dalyku esąs pasirodyti? Ticz, nėso nesakyti toliaus, pirm neng išsipazines, ar ir nesibijei nei šiofio nei tokio šuiliu pono! Kad bijeisi, tai nutiksi, o ir mes tamę neišbūsimė. Ale kad nesibijei, o kad tavo tikroji mislis tai yra, kad ans Pinlantas, kurs wisą savo paties prigimtoie kalboje motinasi, wisūse mokslo dalykūse toliausei parejes, tikrai to dėl toliausei parejes, tai dūl rankutę, tai wienos dumos esawa, o tai toliaus apie ranku darbo šuiles mažumėli dar kalbėsiwa.

(Dar ne wislas.)

Moteriškes draja.

Lietuvoje wiename kieme gyweno teli utininkai. Iš ju wienas su savo bernu išwaziawo į Jelgawą (Mintaują, Mitawą Kurzemeje) su jawaais. Pati jo pasiliko namėj su maža duktele. O merga buvo išėjusi pasiwiešėti į savo tėwu namus. Pati ano utininko buvo nėščia, bet ji mislėjo, kad nesusirgęs, kol jos wyras iš Jelgawos parwaziūs. Bet kitaip pasidare. Kad ji taip wieną sykį sėdėjo namėj su dukterimi, pasijuto, jog jos liga artinasi. Nuėjo tu į kiemą ir parfiskwiete seną žmoną. Pawalge wafarienę, susėdo šneketieši. Jaunoji žmona apsirgusi atsigulė į lową. Boba peili paemusi pradėjo jį į peczių galąsti. Žigonis tūmet klausė: „Bobutyte, kam peili galandi?“

„O tamę piausiu“, sako boba.

„Nedaryk jūtu“, sako jaunoji moteriskė drebėdama.

„Jei atidūsi pinigūs, nėso nedarysi.“

„De, paimk jūs, man gywenimas yra meileinis už pinigūs; eik į kamara, ten rasi didelę štrynę, ant paties dugno pakawoti pinigai, tai galeši jūs pasiimti.“ Ir padawė raktą.

Bobą tūjauš nušoto į kamara, paemusi raktą atsidarė štrynę ir ten pasilenkusi ėmė knisti. O žinote, kokios Lietuvoje yra augštos štrynės. Žigonka patilomis prislinko prie kamaros durin, kurios buvo

atwiros, paslui ėmusi užwože štrynės wiršų ant bobos nugaros. . . Boba buwusi silpna negalėjo nei pasijudinti. Štrynės wiršuje buvo tryš didelios geležinės ju-trynos, kurios labai į nugarą durė. Taip perkartoji boba raiteji, bet ligonka bjo-dama palikti neužratintą kamara duris užratinusi raktą pasikawojo. Nabagė siuncia dukrelę į kaimynus, kad ateitu į pagalbą. Mergelė į ułyczia išbėgusi bobos wyrą sutinka. Tas jos klausia, ko ir kur ji eina. Egi atsako nėso pinto nemislydama lyg prieteliui, kad mamytė prispaude seną bobą su štryne, kad boba norėjo mamytė pajauti. . . Wyras neleidžia mergelėi toliaus eiti, bet žada eiti gelbėti mamytę. Žigonka žingsnius išgirdusi žiur pro langą. . . Užpūle baime, kad bobos wyrą pažino. Dar geriaus duris užsitikūsi šartuwn, laukia, kas bus. Wyras laukė kaukia: „Leisk, jei nelesi, piausiu tavo kudi.“

„Nelesi į mano namus“, jam žmona trumpai sako.

Wyras matydamas, kad su ta žmona ne taip pigei eina, pradėjo jos kudiği marginti. Prisimebęs prie pat lango ėmė pėiliu piaustyti jos rankeles ir wieną piršteli nupiovė, užtikęs gerklę, kad neįsrektu. Motynos hirdis wire, matant toji barbariška (nežmogiška) darbą; jos kuditio waitojimas gilei hirdyje atfigar-sejo. Ką czia reikia daryti? pamišlyjo nepalaimingoji. Ant sienos kabėjo jos wyro užtaištytoji (primuštioji) pučka, kurią pasiėmusi į priebuti įėjo; czia pro mažą langelį — žinote kaip Lietuvoje yra priebucziūse maži langlei — tiesei iššowė į piktąjį žmogų, kursori tūjauš negywas išwirtho. Duris atidariusi, įleido supiausitytas mergelę, baisei stenincija. Numazgojusi rankytes ir aprišusi liepė eiti gulti į kitą stubą. Tū tarpu gimė jei sunus laimingai be dideliu peršuliu. Dienai išaušus iš kiemo sūėjo daug žmonių, bobą rado wos gywą, nės per wisą naktį spar-dėsi baishiose kanciose. Ištraukta iš tu spąstu tūjau mire. Wyriausybė drąsejei žmonai prisudėjo 15 rubliu (30 markiū) kas metą mokėti. Tai dar mažai. Tik nabagė mergelė daug turėjo kėsti dėl to nelabojo žmogaus. Wyras iš Jelgawos pargrįšęs džiaugėsi turėdamas tokią drąsią moteriskę. — Nelaboji boba matydama, kad šešauininkė moteriskė negalės atsigyti, norėjo šmerti padaryti. Ant pagalbos, matai, ir jos wyras atėjo. Kad ana moteriskė nebutu išmintinga buwusi, Diawas žino, kaip butu atsitikę. Tiesa, kad nebebutu gywos radęs jos wyras.

Č g l e.

Reik keliauti.

Reik keliauti, reik keliauti,

Jau senai czion atgrisau,

Už nenoriu išbrauti,

Jau gana už jus kenczian.

Siauskit prieš mane nūdingai,

Lietumos neprietelei,

N'apmiskit beprotigai,

Buwusieji prietelei.

Tik negalit pergalėti

Netiesos išėjimu,

Diawas man dūs brutai stowėti

Su stipriu tikėjimu.

Tai kariaut, kas nor kariauti,
Tik nūprosnas kas bus jau!
Reik keliauti, reik keliauti,
Jau senai czion atgrisau.

Jusu tik pacziū man gailu,
Jūs, Lietuwninku, tiktai!
Išdurēt karda smailu,
Jums šlaudės dar taip piktai.

Priemėte toji poną,
Išdurēt į rankas —
Kad pajusit giliai roną,
Kas išgydys jus ronas?

At rona ta wis patenka,
Ji negys nei amžinai.

Kowoje kad kelsit ranką,
Tai pajusit per wėlai.

Už turėjau wiens komoti,

Tik aš wiens ką išiaisiau!

Reik keliauti, reik keliauti,
Jau senai czion atgrisau.

Tik, o tik ir wiens komojau,

Wiens tik kalbą užtariau,

Wiens nors pasiprocėwojau,

Wiens weik wisą padariau.

Jei teisybė apturėsit,

Jei dar kalbą n'apgenės,

Wiens ir kiti tai išjursit,

O kelints manes minės.

Galwas wiens ir kiti kratysit,

Tik tada bus per wėlai,

Wiens ir kiti ronas matysit,

Jes apdengtumbit mielai.

Nū ronu tu atfigauti

Rasi negalesiu jau;

Reik keliauti, reik keliauti,

Jau senai czion atgrisau.

Ką neprietelei jums dawė,

Jums neprietelei atims.

Tie bewėk bus pasigawė,

Jums nei wienas jau n'uzgims,

Ne, nei wienas, kurs užtartu,

Ką jus turit ant hirdies,

Kurs neprietelius pabartu,

Taip kad ir kiti girdės.

Peiktą jus manę girdėjot,

Jums bus gailu jau dabar,

Sudarkyta, tik ty'le'ot,

Šiti paminėsit dar.

Kita kalbą reik apšauti,

Kitos lemės laukia jau,

Reik keliauti, reik keliauti,

Jau senai czion atgrisau.

Tokiems, kur palieką žmogų,

Ju pacziū apgintoji,

Ir wadową ju patogu,

Gimines augintoji,

Ir tokiems, kur wos dar žino,

Kas tikroji pareiga,

Kur dar to nesimokino,

Kas daugiau yr kaip alga,

Kur išgirsi melagį jūdą

Perkreipiant begediškai,

Tiesai garbė tik nedūda,

Ir nešaukia „tai melai“,

Jungą dūl tokiems užkrauti,

Ner werti užstot daugiau,

Reik keliauti, reik keliauti,

Jau senai czion atgrisau.

Kitos kalbos, kitos jalos,

Jau toli man moj dabar —

Girės, lantos, wis, wis žalios,

Mojo syk ir moja dar,

Kur n'apšantos nēr šalczio,

Weidmainystės kur nėra,

Kur žvēr. u nēr, tur nēr žalcio,
Kur žmogyste yr gera;
Werdams dar ir ten žiuresiu
Ant pušynu Lietuwoz,
Werdams atsimjt turesiu
Ir praėjusios komos.
Ir kowa tur pasiliauti,
Kad nemaczija daugiaus,
Reik keliauti, reik keliauti,
Jau jenei czion atgrisan.
D—ras G. J. J. S. iž Gr.

Perzwalga.

Iš swetur.

Maskolija. Pagal atrastąjį pasleptąjį spaustuwe Dorpat 10 studentu Maskoliu suėmė. Tą spaudžiamąjį mašiną ansai mirusysis studentas turejes žopoje pasikawojęs.

— Ryjowo meste nekursai žmogelis nekuriam propeforiui sawo galwą už 500 rublius pardavė, kurią šisai anam mirus galšs atsiimti. Pinigus pradēm gawo. Tam žmoguiui mirus jo namisķei pasistubino jį su galwa palaidoti, jie nenor nei jokiū budu numirelio galwos išdūti. Propeforius už tai škunde.

Swecias. Žemės rotas išsitare apie pasielgimą waldžios prieš anarķistus, kad Swecias berods polytiškai peršekinėtiems priebiegos wietą dūdas, ale nēlados piktadejams ir anarķistams.

Prancuzija. Iš Paryžo išwarė 20 socijalistų, iš kuriu 16 Wkiecziu, 2 Itališkiu, 1 Lenkas ir 1 Rusas buvo.

— Tarp Prancuzu ir Rynėzu wis dar nėra tikras mušis darytas. Kada šitas susiwelēs karas pasibaigs, nėra numanyti.

Ekreikija. Butowinoje mirė nekursai bagoczius, 860000 auštinu palikdamas. Jo wisai waitai buvo mire, ale jis tisejosi, kad prisikels. Sawo testamente pasake, kad jam prisikelus tur tie pinigai buti išmokami. Jo Szlezijoje gywenantieje gentys nor tą testamentą apwersti.

Englantas. Princas nu Wales wyriausiamiam burgmistrui Dublino mēsto pasisakes, kad pawasaryje atkeliausēs Irlantą aplankyti. Amerikoje gywenantieje Irlantiškei yra 10000 doliaru ant princo galwos state.

Egiptas. Iškadōs atlyginimo už Afesandrijos apšaudymą per Anglionus 850000 swaru šterlingiu (po 20 marciu) prašyta tapė. Meginantysis komisijonas tik 425000 swaru šterlingiu teįweljo.

Amerika. Drai (Irlantiškei), Amerikoje gywenantieje, siunczia netikramiam prarafui Madžiui, Egipte prieš Anglionus kariaujanciam, pagalbą. Keturi mēstai 60000 doliaru (250000 marciu) pinigais dūda ir 1200 wyrų kareiwes leidžia.

— Widurinėje Amerikoje karas pasiteles tarp penkiu republikiu. Prezidentas Guatemalos republikes norejo wifas penkes suwienyti, ale tam kitos republikes nenor pritarti.

Iš Wofietijos.

Leiprikis. Žemės išdawėjystės promoje Jansen's, Belgijoje gimęs, ir 1878 iki 1882 Reinprowinco gywenęs, wyriausiuju agentu prancuziškios karo ministėrijos, tapė dėl pardavimo paslaptiniu popėriu,

Wofietijos waiskui swarbiu, ir dėl išwadžiojimo wotifiku paapicėriu (unterapicėriu) ant laužimo šlužmos pasleptinės 8 metais bandžiamos kalcėjimo pakorawotas. Kniper'is išejo walnas.

Dortmund'as (Reinprowinco). Kaip labai šime, kaip sakoma, taip labai apšwiestame Wofietijos lampe, dar priewėrė ir raganyštė žmonėse tebeponiawoja, dar labiaus ne kaip musu Lietuwoje, prajudyjimas nekuriōs kiemo išlaikomos ubagės apie tai liudyja. Szita ragana (kad priemus ir priewėrė, klystwėrė wienur ir kitur užeinama, ale raganu jau tik neberandama!) nu wienos šlužaininkės palengwa jau 2700 marciu buvo išwiliojusi, žadėdama, už tai rupinti per „kaukus“, kad gaspadorius, pas kurį paitutė šlužhjo, jei šmotą pinigų primiršęs. Toktai wienof neįmykus, merga prie raganos pasigūbė. Szį je nuramino, žadėdama iš nekuriō banko, kur tie 2700 marciu padėti, po trumpoko laiko 10000 doleriu išmokėdinti. Tame tarpe kas jin kaip šudžios tai patyrė ir „raganą“ kaip ir jos „pagalbininkas“ į promą patraufė. „Ragana“, kuri ir ant šnariu ubagė buvo, tapė ant krašes į šudbutį nugabenta. Sudas ją ant 5 metu kalcėjimo prasudyjo, o jos pagalbininkai gawo po 1½ meto, 3 mėnėsius ir 1 mėnesį kalcėjimą. — Tai laikai! Musu taip ano šono žmoniū paeiktame krašte, musu Lietuwoje tik jau tokiu paikšyčiu nebėra . . .

Iš Lietuwoš.

Kraupiška. Kiemo ubagė P. iš Kraupiškienu nesenei sukalusi atrasta.

Tilžė. Po šepiu sudu stowėjo keli matrozai, kurie dėl negyvos štrnos pardavimo turejo atšilepti. Szepi wisus apstytusius atkalmino. Raktas žemės kasė nekė.

— 15. mercą po pietu ant 5 žėgoriaus Tilžėje lietuwiškoji draugystė Byrutė gaspadoje p. Paarmann'o, Stulbeikiu ulhczioje, sawo mėnesinį susiejimą laisė, ant kurio per 20 šnariu ir šweczū būwo susirinkę. Pagal dienos rėdą tapė pastatytas pranešimas d-ro G. J. J. S. iž Gr., 2., 3., 4. ir 5. numerhyje Niamuno Sargo pernyškėziū metu išpaustafis. Martynas Jantus staitė iš Zuklos „šwobinēs rėdos“, Jurgis Miškas staitė giesmę „Artojas ir jo šumės“ wietoje apšatytosios „Jonas iš Kempės ir Szilka.“ Briešiu pranešimu prisišlaubė gincjai apie Lietuwininkus ir ju būwį. Susiejimas užšibaigė ant 9 žėgoriaus wakare. — Škaitytojei meilhs apie tą draugystę daugiaus patirti. Pagal „Lietuwiškios draugystės Byrutes“ ištatu § 1 ir 2 jos mēriu yra, lietuwiškąjį kalbą atgawinti, įą šelpiti ir joje išgywenti, o šitą mērį draugystė atšieks, a) išleizdama naudingas moliškias knigas prigimtoje kalboje, b) įtaisydama lietuwišką kniginęzią ir senowystės daigtu rinkliawą, c) atlidama škaitymus ant draugystės šwėigu, d) pagal ištangą patobulindama šnariū prigimtoje kalboje ir e) įą cyshtydama. Ištatus arba statutus, kaip ir kōjną kitą arteinę šinę prisiunczia draugystės perbėtinis Jurgis Miškas (Magainėje-Magnit).

Rusnė. 6. mercą tapė iškafas lawonas pirm metu Kolberhyje pasimirusiojo gaspadoriaus Diller'io, dėl išjėktinėjimo

šmeczio priežasties. Šisai nu sawo mirusiosios šesers Tytenės bėdelius pinigus pawelbėjęs, jau po 24 adynu ir pasimirė. Abudu lawonu, šesū ir brolis, wiena diena tapė palaidotu.

Jarkiemė. Gleisgarbiu dvaro kaulstalbyje atrado priejūstėje (kuršte) suwyniotą, kudifio lawonėlį. Rogaliūse taip jau atrado kudifio lawonėlį kufnėje už suplawu bacžkos. Walscziaus daktaras ir štotsanwalts išwaziawo tūs atšitikmus pertardyti.

Maskoliškoji Lietuwa. Jau wėl wieną augštūnį bažnyczios ponu iš Wilniaus į šiaurinę Maskolią išwarė. Brėlataš Arafinawiczia, perbėtinis fatališkiosios kunzistorijos Wilniuje, būwo nesenei į Sibiriją išworytojo wystupo wietininku pramintas. Waldžios užprašytas, kad nu to urėdo atšifakytu, to nedarė.

Gromatnyczia.

Stanfiewiczėi, Jorktowne, Amerikoje. Tawo gromatą rašytą 1. kowinio m. apturėjau. Dabar jau wisą antrašą tawo užrašysiu siųsdamas. Dėl rėdytės nekō ne gaitu dabar rašyti. — Kiek abonentu yra, negaliu pasakyti; nēs nežinau. Žmonės labai apmaudyjasi, kada R. S. nēlados jau czešo nebėš-eina . . . Su A. eina gerai; ar gawai 1. numerį? — Džiaugšmas man yra, kad taw šep gerai wėdasi medegiktame būwyje. — Pinigu, siųstu ant įinomo reikalo, labai užtentu.

Rėštui. Jusu gromatą gawęs pranešu, kad tos atšlystosios žinēs bus patalpintos.

W. Lietuwoš karunženklį iš „Tyg. ill.“ gawau; tas laikšas jau atlieta, ar reikia sugrąžinti?

Turguns prelia iš Tilžės.

14. mercą. 1885.		M. 3	M. 3
Kwieczėi, 42½ filogr.	6—	7—	
Rugei, 40 filogr.	4 80	5 50	
Miezei, 35 filogr.	3 50	4 80	
Amijos, 25 filogr.	2 90	3 60	
Širnei } rainieji, 45 filogr.	6—	9—	
} baltieji, 45 filogr.	6—	8—	
Sėmenėi, 35 filogr.	—	—	
Tymotar, 50 filogr.	16—	—	
Roputės, 45 filogr.	2 40	—	
Swiestas, filogr.	1 70	—	
Kiaukėi, tapa	2 75	—	
Pymas, ektolyteris (100 luteriu)	24—	—	
Brangwynas, } ektolyteris	28—	—	
} luteris	—	30—	
Kiaulėna, filogr.	1—	1 10	
Šautėna, filogr.	—	80—	1—
Werkėna, filogr.	—	80—	—
Awincziana, filogr.	—	80—	—
Krūpai prastieji, filogr.	—	34—	—
Awizu krūpai, filogr.	—	44—	—
Szienas, centneris	1 90	2 30	
Sziaudai, tapa po 600 filogr.	18—	24—	

Berlyniškis rublio kursas.

100 rubliu:
7. 214,00 mf. 9. 213,35 mf. 10. 213,40 mf.
11. 211,90 mf. 12. 210,25 mf. 13. 210,00 mf.

Szpyrtus 14. mercą.
42,75 mf.

Apjathymai.

Niamuno Sargas

išeina Nagaineje kas nedelę su-
batomis. Išsirašymus ant šio
laikraščio už

35 pf. ant metu bertainio,
už 50 pf. į namus parnešant, Na-
gaineje J. Syberto spaustuve,
o kitur wisi cec. puštai priima.

Niamuno Sargas yra tožnam
žinomų užtarėju lietuviškios kal-
bos ir giminytės; jis ie toliaus
šiam meriui šlužys, Lietuwinin-
tus ant tikrojo kelio kreipdamas,
idant jie, savo kalbą ir savo gi-
minytę išlaikydami, ir tikrais Lie-
tuwininkais ir wėrnais savo ka-
raliaus padonais pasiliktų. Jis par-
gabės ir toliaus pamokslinius sura-
šus iš wisu mokslų dalių; žines
iš wisu swėto kraštu, iš Wokietij-
jos, iš mielosios Lietuwo; papa-
sakojimus rusto ir štufaunaus itu-
rio; turgaus prefas iš Tilžės,
Klaipėdos ir t. t.; berlyniskį ru-
bliaus kursą; gramatnyčią ir t. t.

Apjathymai,

už šiltinge eile po 10 pf. paroki-
jami, wisoje Lietuwoje didžiau-
sijį praplatinimą randa. Bersta-
thmas į lietuviškąją kalbą nėso
nekaštija.

Išleistuwe Niamuno Sargo,
J. Sybertas, Nagaine.

Sziūmi pasidrištu pakarnei praneshti, kad
perbudawojimas ir padidinimas mano garinio
malamojo maluno užbaigtas yra ir įvaymas
visu maszynu panedelyje 23. szio mėn. pra-
sidės.

Per pastatymą
valcinių krėslu, centrifugalinių
czystyjamu maszynu

ir kitu, szej gadynei pritinkancziu įtaisų,
įstengiu su kožnu didžiu kupezystės malunu su-
silyginti ir prasau man maliamu dalyku pri-
gabenti.

Augsztai garbindamas
malku kupezystė, garinis lentu ir malimo ma-
lunas

Oskar'as Meyer'is.

Gerai įtaisyta

karcziama

yra pardūdama. Artesnę žinę dūda šio
laikšto spaustuwe.

AUSZRA,
laikrasztis iszleidžiamas
Lietuvos myletojų,

kasztūja ant metu 4 mk. 50 pf.
su prisiuntimu į namus.

Praėjusiuju metu Auszra ka-
sztūja 3 markius.

Gaunama prie **Martyno Jan-
kaus** Bitėnūse per Lumpėnus
Lompönen).

Išleidžia ir už redysę atfako J. Sybertas Nagaineje.

Kas meilystu Karaliaucziuje išleidžiamajį

„Lietuviška Politiška Laikraštis“

tikrai pažinti gauti, ne taip, kaip jis nū nefurio lietuviško laikšo apfelbiamas, tas te neįbaido,
ji ant wieno bertainio meto apšilėliati. Staitydams, patš tožnas peršiliudys, tofį neteiinbe
jam ana pista pastalba daro. —

Prie tožno pušto apšilėliant, kaštāja „Liet. Pol. Laikraštis“ 65 pf. Nū pušto pacziam
ji paršinebant, kaštāja jis tikt 50 pf.

Karaliaucziuje, merco mėnesyje 1885.

Redysė „Lietuviško Polyt. Laikraščio.“

Kristups Ribelta.

Kungu Ipaustuwe J. Syberto Nagaineje, ant turgaus 180

prisišiuo Lietuwininkams pagatawyti wifokius spaustuwystės dalykus; spauda
(druka) knygu, knyguozin, wifokiu apfakymu, pakwietimu f. t. ant
suzadėtuwiu, ant swodbos, ant krikštynu, hermeniu; wiešiu (wisytės) korteliu,
lietuwiškioje, wofikšioje ir kitoje kalbose kų pigiausėi, greicziausėi ir dai-
liausėi atliekama. Uždawimai iš kitur weikliausėi pagatawujami.

Weilei pasitikebamas su uždawimais nū Lietuwininku galėsės pasi-
džiaugti pasirašo

su pagarbe

J. Sybertas.

Tilžės Keleiwis,

pirma „Naujas Keleiwis“,
laikraščiu prefii raistūje 1884 2. dal. o num. 7.
iše na Tilžeje kas nedelę pėnyčioje. Išsi-
rašymus ant šio laikšo už prefii

50 pf. ant metu bertainio

Tilžeje Keilenderio knigu spaustuwe, kitur
wisi puštai priima.

„Tilžės Keleiwis“ pargabena, neprissaitant
weros ir mokslų jurašu, tai, kas swarbiausia,
išdienos nusidawimu, karalyštės ir cecoryštės jaino
sufirodyjimūs, žines iš mėsio ir iš provincijos,
prissaitintu juo pranešimus, papasakojimus,
wisofiją žinę, turgaus prefas iš Tilžės, Klaipėdos
ir Karaliauczius, galwiju ir aršliu
meturgius, malku pardūdamas dienas, ru-
bliaus kursą, gramatnyčią ir t. t.

Apsakymai,

už torpo šiltinge eile 10 pf., randa per „Tilžės
Keleiwis“ wisofie walcziuose, tur Lietuwi-
ninkai gywena, didžiausijai praplatinima.
Perguldymas į lietuviškąją kalbą nėso nekaš-
tāja.

Išleistuwe Tilžės Keleiwio,
J. Reylander'is ir sunus.

Gaspada

Augusto Paarmann'o

Tilžeje, netoli gelšfeldwario,
tur 12 keleiwu stubu ir yra wisu kūmi,
ko sweczias tik pageidautu, aprupinta.
Stalbu tofia 30 aršliu randa; yra ir
wežimams pažiurės. Prefios tankiaus
aplantant labai žemos. Tarnaujantieje
kalba lietuviškai. Pasilecewoja keleiwiams
reikalui atfirandant.

Wisi wyriausybiški

raštai (pormularai)

yra gaunami

J Syberto

Nagaineje spaustuweje.

Szeimynykszcziams szluzmos knygos
matrozu szluzmos knygos

ir

darbo knygos

yra gaunamos

**Syberto
ipauštuweje.**

Geriausia perkama wersme

po užstowa tikrumo
dėl

audziamu medzwilniu

kožname numeryje,
suktu ir nesuktu,

audziamu medzwilniu

troštu (parwūtu) tik tikrūse dažūse,

milams wilnu

šwiespillkei maishytūse dažūse,
widutinei pilku ir tamšpilkui,
wisai czystoje wilnoje,

milams wilnu

dažytu kožnūse dažūse,

maszyniniu siulu,

= baltitu ir nebalitu, =

geriausioje ir daugiausėi laifanczioje
wertybėje. Tūse dalykūse tik wisu
geriausius taworus turiu ir jās
pardūdu ir prefios nepridūdamas
ant pigiausiuju prefii.

Waldemar'as Gassner'is

Tilžeje,
wofikšioje ulyczioje 12.

Statybdina ir spauzdina J. Sybertas Nagaineje.

Apjathymai.

Niamuno Sargas

išeina Ragainėje kas nedėle su-
batomis. Išrašymus ant šio
laikraščio už
35 pf. ant metu bertainio,
už 50 pf. į namus parvežant. Ra-
gainėje J.
o kitur wisi

Niamuno
žinomai užta-
bos ir gim-
šiam meriu-
kus ant tiki-
dant jie, se-
minyste išla-
tuwininkais
raliaus pade-
gabės ir toli-
bus iš wifu
iš wifu swe-
jos, iš mie-
sajojimus ru-
rio; turgau
Klaipėdos ir
blius kursq

Ap-
už skittine ei-
jami, wisoje
siqj praplai-
tymas į liet-
nekaštija.

Išleistuwe
J. Syb

Sžiūmi pasidrist
perbudawojimas ir
malamojo maluno
visu maszynu pane-
sidės.

Per pastatymą
valeiniu krės-
czystyja
ir kitu, szei gadyn-
stengiu su kožna did-
silyginti ir praszau
gabenti.

Au-
malku kupezystė, gar-

Osk

Gerai įtaisyta

karcziama

yra pardūdama. Artesnė žinę dūda šio
laikšo spaustuwe.

AUSZRA, laikrasztis iszleidžiamas Lietuvos myletoju,

kasztėja ant metu 4 mk. 50 pf.
su prisiuntimu į namus.

Praėjusiuju metu Auszra ka-
sztėja 3 markius.

Gaunama prie **Martyno Jan-
kaus** Bitėnūse per Lumpėnus
(Lompönen).

Išleidžia ir už rėdytę atfako J. Sybertas Ragainėje.

Kas meilhtu Karaliaucziuje išleidžiamąjį

„Lietuviška Politiska Laikraštis“

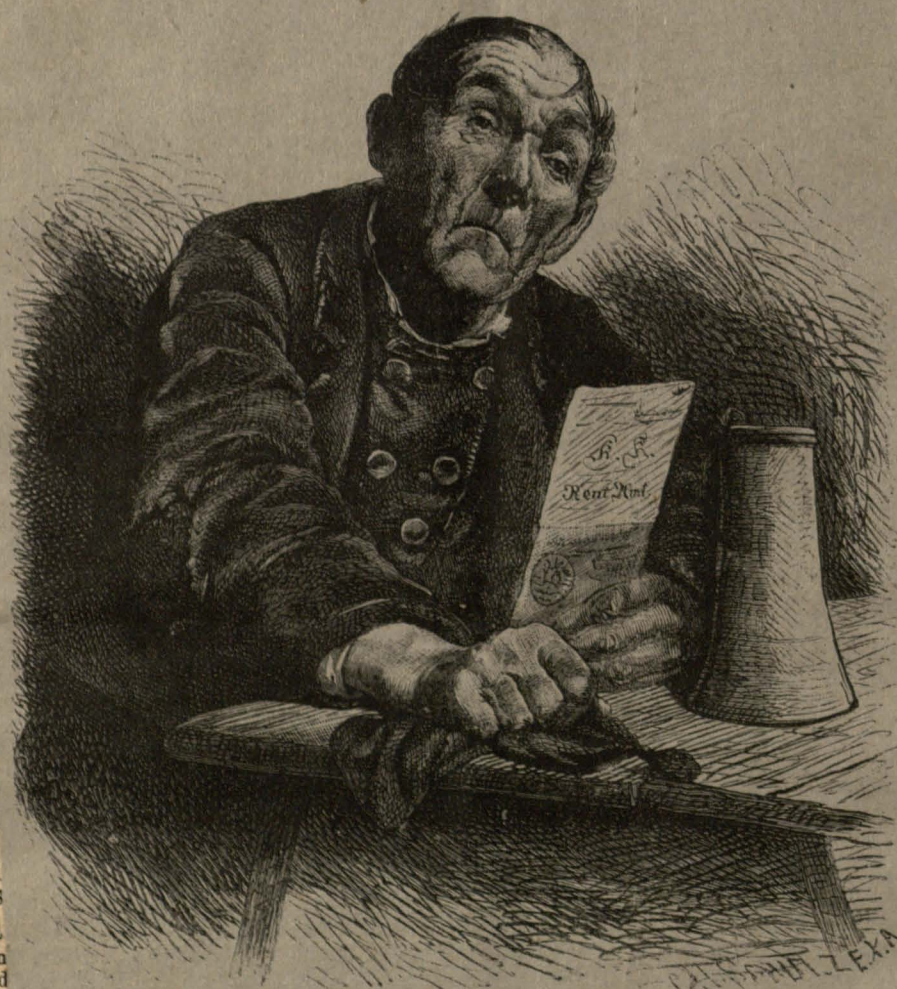
tifrai pažinti gauti, ne taip, kaip jis nū nesurio lietuwisko laikšo apfelbiamas, tas te nesibaido,
ji ant wieno bertainio meto apsteliati. Skaitydams, bats tožnas peršiliuogis, tolia netetinybe
jam ana piltā pašalba daro. —

Prie tožno pušto apsteliati, laštāja „Liet. Pol. Laikraštis“ 65 pf. Nū pušto pacziam
ji paršinešant, laštāja jis tift 50 pf.

Karaliaucziuje, merco mėnesyje 1885.

Rėdytė „Lietuviško Polyt. Laikraščio.“

Kristups Kibelka.

Der Steuerzettel.

J. Sybertas aus 180

auštuwystes dalykus; spauda
nu, patvietimu f. t. ant
u; wiešiu (wisytes) korteliu,
iausei, greicziausei ir dai-
pagatawyjami.
Lietuwinininku galėses pasi-

Sybertas.

ykszcziams szluzmos knygos
trozu szluzmos knygos

ir
darbo knygos

mos

Sybertas ipauštuweje.

usia perkama wersme
po užstowa titrumo
del

ziamu medzwilniu
kožname numeryje,
sufu ir nesufu,

ziamu medzwilniu
(parwutu) tik tikrūse dazūse,

milams wilnu

šwiespilkei maishytūse dazūse,
widutinei pilku ir tamspilku,
wisai czystoje wilnoje,

milams wilnu

dazytu kožnūse dazūse,
maszyniniu siulu,

= baltitu ir nebalztitu, =
geriausioje ir daugiausie laikancioje
wertybėje. Tūse dalytūse tik wifu
geriausius taworus turiu ir jās
pardūdu ir prefios nepridūdamas
ant pigiausiniu prefiu.

Waldemar'as Gassner'is

Tilžeje,
wokischoje ulyczioje 12.

Gaspada

Augusto Paarmann'o

Tilžeje, netoli geliskeldwario,
tur 12 feleiwiu stubu ir yra wifu kūmi,
ko sweczias tik pageidantu, aprupinta.
Stalbu tožia 30 arkliu randa; yra ir
wezimams pasiurės. Prefios tantiaus
aplankant labai žemos. Tarnaujantieje
falba lietuwiskai. Pasilecewoja feleiwiams
reikalui atfircandant.

Wisi wyriausybiski

raštai (pormularai)

yra gaunami

J Sybertas

Ragainėje spaustuweje.

Statydina ir spauzdina J. Sybertas Ragainėje.